

ترجمه شده توسط:

موسسه مطالعات ایران و اوراسیا (ایراس)

www.iras.ir

فرمان رئیس جمهور فدراسیون روسیه

درباره تصویب مفهوم سیاست خارجی فدراسیون روسیه

به منظور به روزرسانی جهات، اهداف و وظایف اولویت‌دار فعالیت سیاست خارجی فدراسیون روسیه مقرر می‌شود:

۱. تصویب مفهوم ضمیمه‌شده سیاست خارجی فدراسیون روسیه.
۲. فاقد اعتبار شدن مفهوم سیاست خارجی فدراسیون روسیه که توسط رئیس جمهور فدراسیون روسیه در تاریخ ۱۲ فوریه ۲۰۱۳ به شماره ۲۵۱ به تصویب رسیده بود.
۳. این فرمان از روز امضای آن به اجرا گذاشته می‌شود.

رئیس جمهور فدراسیون روسیه

و. پوتین

مسکو، کرملین

۳۰ نوامبر ۲۰۱۶

شماره ۶۴۰

مفهوم سیاست خارجی فدراسیون روسیه

فصل اول. مفاد عمومی

۱. این مفهوم به مثابه مجموعه‌ای از دیدگاه‌ها نسبت به اصول زیربنایی، جهات، اهداف و وظایف اولویت‌دار سیاست خارجی فدراسیون روسیه است.

۲. پایه حقوقی این سند، قانون اساسی فدراسیون روسیه، اصول و هنجارهای مسلم حقوق بین‌الملل، قراردادهای بین‌المللی فدراسیون روسیه، قوانین فدرال، فرمان شماره ۶۰۵ رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه مورخ ۷ می ۲۰۱۲ «درباره اقدامات مربوط به تحقق خط مشی سیاست خارجی فدراسیون روسیه»، سند راهبرد امنیت ملی فدراسیون روسیه، دکترین نظامی فدراسیون روسیه و آیین‌نامه‌های حقوقی فدراسیون روسیه است که فعالیت نهادهای فدرال قدرت ملی در حوزه سیاست خارجی را تنظیم می‌نماید و همچنین، دیگر مقررات و آیین‌نامه‌های حقوقی فدراسیون روسیه در این زمینه، مبنای حقوقی این سند به شمار می‌آیند.

۳. به منظور تأمین منافع ملی و اجرای اولویت‌های ملی و راهبردی فدراسیون روسیه فعالیت سیاست خارجی دولت بر اجرای وظایف اصلی زیر تمرکز دارد:

الف) تأمین امنیت کشور، حاکمیت و تمامیت ارضی آن، تحکیم حاکمیت قانون و نهادهای دموکراتیک؛

ب) ایجاد شرایط خارجی مطلوب برای توسعه پایدار و افزایش رقابت‌پذیری اقتصاد روسیه، نوسازی تکنولوژی آن، ارتقاء سطح و کیفیت زندگی مردم؛

پ) تحکیم موقعیت فدراسیون روسیه به عنوان یکی از قدرت‌های صاحب نفوذ در جهان معاصر؛

ت) تحکیم موقعیت روسیه در نظام روابط اقتصادی جهان، ممانعت از اعمال تبعیض نسبت به کالاها، خدمات و سرمایه‌گذاری‌های روسیه، بهره‌برداری از امکانات سازمان‌های مالی و اقتصادی بین‌المللی و منطقه‌ای در این اهداف؛

ث) پیشبرد بیش از پیش خط مشی تحکیم صلح بین‌المللی، تأمین ثبات و امنیت عمومی با هدف تثبیت یک نظام بین‌المللی عادلانه و دموکراتیک مبتنی بر اصول جمعی در حل و فصل مسائل بین‌المللی و بر اساس حاکمیت قانون، که پیش از هر چیز بر مفاد منشور سازمان ملل متحد و همچنین بر روابط منصفانه و

مشارکت‌آمیز میان دولت‌ها استوار بوده و بر نقش محوری هماهنگ‌کننده سازمان ملل متحد به عنوان سازمان اصلی حل و فصل‌کننده روابط بین‌المللی مبتنی باشد؛

ج) شکل‌گیری مناسبات حسن همجواری با دولت‌های همسایه، کمک به برچیده شدن کانون‌های تنش و درگیری در سرزمین‌های خود و پیشگیری از وقوع کانون‌ها و درگیری‌های مشابه؛

چ) توسعه روابط دوجانبه و چندجانبه توأم با شراکت و همکاری منصفانه و متقابلاً سودمند با دولت‌های خارجی، موسسات بین‌المللی، سازمان‌های بین‌المللی و در قالب انجمن‌هایی مبتنی بر احترام به اصول استقلال و حاکمیت، عمل‌گرایی، شفافیت، چندجانبه‌گرایی، قابل‌پیش‌بینی بودن، پافشاری غیرخصمانه بر اولویت‌های ملی؛ گسترش همکاری‌های بین‌المللی غیرتبعیض‌آمیز، کمک به استقرار اتحادیه‌های شبکه‌ای و حضور فعال روسیه در آنها؛

ح) دفاع موثر و همه‌جانبه از حقوق و منافع قانونی شهروندان روسیه و هموطنان مقیم خارج از کشور، از جمله در مجامع مختلف بین‌المللی؛

خ) تقویت نقش روسیه در فضای انسانی جهانی، ترویج و تحکیم موقعیت زبان روسی در جهان، تعمیم دستاوردهای فرهنگ ملی، میراث ملی و تاریخی و هویت فرهنگی مردمان روسیه، تعمیم آموزش و علوم روسیه، متحد ساختن جامعه مهاجران روسی؛

تحکیم موقعیت رسانه‌های گروهی خبری و ارتباطی روسیه در فضای اطلاعاتی جهان و رساندن دیدگاه‌های روسیه به عرصه‌های گسترده جامعه جهانی در فرآیندهای بین‌المللی؛

کمک به ترویج گفتمان سازنده و همکاری به نفع تحکیم و تقویت هماهنگی و غنی‌سازی متقابل فرهنگ‌ها و تمدن‌های گوناگون.

ЦЕНТР ПО ИЗУЧЕНИЮ ИРАНА И ЕВРАЗИИ

فصل دوم. جهان معاصر و سیاست خارجی فدراسیون روسیه

دنیای امروز و سیاست خارجی فدراسیون روسیه

۴. دنیای امروز دستخوش تغییرات جدی و تحولاتی شده است که به‌دنبال شکل‌گیری سیستم بین‌المللی چندمرکزی رخ می‌دهند. پیکره روابط بین‌الملل در مسیر پیچیده‌تر شدن به پیش می‌رود. در نتیجه فرایند جهانی‌سازی، مراکز جدید نفوذ اقتصادی و سیاسی شکل می‌گیرند. ظرفیت‌های جهانی قدرت و توسعه از

مرکز توجه به کنار رفته و در منطقه آسیا - اقیانوسیه در هم ترکیب می‌شوند. امکانات غرب برای قدرت و نفوذ بر اقتصاد و سیاست جهانی کمتر شده و تنوع فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در جهان، تعدد الگوهای توسعه حکومت‌ها هر روز بیشتر می‌شود.

۵. تناقض حاصل از عدم برابری توسعه جهانی، تعمیق شکاف بین سطح رفاه کشورها، تقویت رقابت بر سر منابع، دسترسی به بازار مصرف، کنترل بر شاهراه‌های مواصلاتی حمل و نقل بیش از پیش نمایان می‌شود. رقابت از مرز ظرفیت‌های انسانی، علمی و فناوری فراتر رفته، ویژگی‌های مدنی به خود می‌گیرد و به شکل رقابت خصمانه بر سر جهت‌گیری‌های ارزشی درمی‌آید. در این شرایط تلاش برای تحمیل الگوهای ارزشی شخصی به رشد بیگانه‌هراسی، رفتارهای افراطی و درگیری در امور بین‌الملل و در نتیجه آشوب و از دست رفتن کنترل بر روابط بین‌الملل منجر می‌شود. بر همین اساس، امروز وظیفه ما این است که مانع از بروز شکاف بین تمدن‌ها شده و نوعی دوستی و شراکت بین فرهنگ‌ها، ادیان و تمدن‌ها ایجاد کرده و زمینه توسعه آرام و پایدار را برای تمام بشریت فراهم کنیم. تلاش دول غربی برای حفظ مواضع خود از جمله به-واسطه تحمیل نقطه نظرات خود بر فرایندهای تمام جهان و اعمال سیاست در جهت ممانعت از تشکیل مراکز جایگزین قدرت، منجر به رشد بی‌ثباتی در مناسبات بین‌المللی، تقویت آشوب و نابسامانی در سطح جهانی و منطقه‌ای شده است. مبارزه برای اعمال نفوذ بر فرایند شکل‌گیری اصول اساسی نظام بین‌الملل در آینده، به یکی از جریان‌های مورد توجه دنیای امروز تبدیل شده است.

۶. در شرایطی که اختلاف نظرهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شدت گرفته و بی‌ثباتی در سیستم جهانی سیاسی و اقتصادی افزایش پیدا می‌کند، نقش عامل «قدرت در مناسبات بین‌الملل» نیز بیشتر از قبل می‌شود. گسترش و نوسازی ظرفیت‌های قدرت، تشکیل، بسط و گسترش انواع جدید تسلیحات به تضعیف ثبات راهبردی انجامیده، تهدیدی برای امنیت جهانی خواهد شد که زائیده توافقات برای کنترل بر تسلیحات است. با وجود خطر برافروخته شدن جنگ‌هایی با ابعاد بزرگ و حتی جنگ و مواجهه هسته‌ای، احتمال وقوع چنین حوادثی بین دولت‌های بزرگ چندان زیاد نیست، اما احتمال ورود این دولت‌ها به درگیری‌های منطقه و بحران‌ها، بالا است.

۷. اتحادیه‌های نظامی - سیاسی قادر به مقابله با طیف وسیع چالش‌ها و تهدیدهای امروز نیستند. در شرایط امروز که وابستگی و ارتباط بین اقوام و دول، پیوسته بیشتر می‌شود، چشم انداز تلاش‌های جامعه بین‌الملل برای تامین ثبات و امنیت در هر منطقه از جهان چندان امیدوارکننده نیست. رعایت اصل برابری و امنیت همگانی برای منطقه اروپا - آتلانتیک، اوراسیا، آسیا - اقیانوسیه و دیگر مناطق امروز بیش از هر زمان

اهمیت پیدا می‌کند. شرایط کنونی مستلزم دیپلماسی شبکه‌ای با برخورداری از ابزارهای نرم مشارکت در سازمان‌های چندجانبه به منظور جستجوی موثر راه حل مسائل است.

۸. در کنار قدرت نظامی، فاکتورهای مهم سیاست بین الملل از جمله اقتصادی، حقوقی، فناوری و اطلاعاتی برای نفوذ و تاثیرگذاری بر سایر کشورها از اهمیت برخوردارند. تلاش برای استفاده از این فاکتورها در راستای تحقق منافع ژئوپولیتیک به جستجوی راه‌های حل و فصل اختلافات و حل مشکلات امروز بین الملل از طریق ابزارهای صلح آمیز و با تکیه بر موازین حقوق بین الملل خدشه وارد می‌کند.

۹. استفاده از ابزار «قدرت نرم» و فرصت‌ها و امکانات جوامع مدنی، شیوه‌های اطلاعاتی - ارتباطی، انسانی و دیگر روش‌ها و همچنین بهره‌گیری از فناوری در کنار شیوه‌های مرسوم دیپلماتیک، بخش جدایی ناپذیر سیاست‌های امروز بین الملل هستند.

۱۰. در اقتصاد جهانی و در شرایط انباشه شدن علایم ظهور بحران، واقعیت جدیدی شکل می‌گیرد که کند شدن آهنگ رشد، نوسانات بازار پولی و منابع خام، تجزیه فضای اقتصادی جهانی به شکل سازمان‌های منطقه‌ای با تعرفه‌های قابل رقابت و محدودیت‌های غیرمتعارف است. در این وضعیت، همگرایی منطقه‌ای با تکیه بر موازین و حقوق سازمان تجارت جهانی و تقویت نقش ارز ذخیره منطقه‌ای فاکتورهایی برای بالابردن قدرت رقابت، امنیت و ثبات پولی - اقتصادی فراهم خواهد کرد. موضوع مهم دیگری که می‌بایست توجه شود، پیشبرد راهکارهای جمعی برای مدیریت اقتصاد جهانی و حل و فصل مسائل آن، شفاف‌سازی در فضای تجاری - اقتصادی جهانی و ایجاد سیستمی است که تمامی جوانب را در بر گرفته، از شفافیت و توازن برخوردار بوده و پاسخ‌گوی واقعیت‌های تجاری جهان و سیستم ارزی - پولی امروز باشد.

۱۱. در حوزه انرژی تحول مطلوبی روی داده است و دلیل آن در وهله اول، استفاده از فناوری جدید استخراج ذخایر هیدروکربنی (ذخایری که استخراج آنها مشکل است) و همچنین گسترش استفاده از منابع قابل احیای انرژی است.

در شرایطی که تامین امنیت انرژی کشورها با متنوع‌سازی حضور آنها در بازارهای جهانی ارتباط مستقیم دارد، شاهد افزایش محدودیت‌های غیرمستدل و اتخاذ سایر تدابیر تبعیض آمیز در این حوزه هستیم.

۱۲. تغییرات صورت گرفته در فناوری شاخه‌های مختلف اقتصاد در جهان امروز منجر به تشدید رقابت‌های اقتصادی و تسریع در فرایند توزیع مجدد قدرت در صحنه بین‌الملل خواهد شد.

۱۳. در عصر جهانی شدن جریان اطلاعات و مهاجرت، فرایندهای اجتماعی در داخل هر کشور بر مناسبات بین‌المللی تاثیر قابل توجه می‌گذارد. مسائلی همچون تامین رفاه مردم، توسعه علمی و اخلاقی و همچنین بالابردن سطح سرمایه گذاری در حوزه‌های انسانی در سیاست جهانی جایگاه ویژه‌ای پیدا می‌کند.

۱۴. تروریسم بین‌المللی یکی از خطرناک‌ترین واقعیت‌های دنیای امروز است. انتشار افکار افراط‌گرایانه و فعالیت سازمان‌های تروریستی در مناطق متعدد (در وهله اول در خاورمیانه و آفریقای شمالی) که در نتیجه فرایندهای جهانی شدن مشکلات سیستماتیک و یا در نتیجه دخالت خارجی شکل گرفته‌اند، منجر به تخریب سازوکارهای سنتی مدیریت کشور و تامین امنیت، و همچنین اشاعه غیرقانونی سلاح و مهمات شده است. ارزش‌های ایدئولوژیک و نسخه‌های مدرن‌سازی نظام سیاسی حکومت‌ها که از بیرون تجویز و تحمیل می‌شود، واکنش منفی جامعه را نسبت به چالش‌های امروز برانگیخته است. این جریان‌ها به ابزاری در دست گروه‌های افراطی تبدیل شده و با تکیه بر تحریف ارزش‌های دینی، همه را به استفاده از روش‌های خشونت آمیز برای دستیابی به اهداف سیاسی و یا رقابت‌های قومی و دینی خود می‌کشانند.

۱۵. با ظهور سازمان تکفیری «داعش» و تشکلات مشابه آن که قساوت و بی‌رحمی را به بالاترین حد خود رسانده و داعیه تشکیل حکومت و بسط نفوذ خود بر مرزهای جغرافیایی سواحل آتلانتیک تا پاکستان را دارند، تهدیدهای تروریستی شکل تازه‌ای به خود گرفته است. در مبارزه با تروریسم باید تشکیل ائتلاف بین‌المللی مقابله با تروریسم بر مبنای قوانین و موازین موجود و تعاملات موثر و سیستماتیک حکومت‌ها را محور کلیدی قرار داد، بدون سیاسی کردن مساله و یا استفاده از استانداردهای دوگانه از امکانات جوامع مدنی به طور مطلوب بهره گرفته و مانع از انتشار تروریسم و افراطی‌گرایی و یا انتشار ایده‌ها و افکار رادیکال در جوامع شد.

۱۶. ابعاد جرم و جنایت سازمان یافته فراملی بزرگتر شده است و مراکز جدید جرم و جنایت شکل گرفته‌اند که از منابع قابل توجهی تغذیه می‌شوند و حوزه نفوذ خود را از طریق نفوذ در برخی سازمان‌های حکومتی دولت‌های مختلف، نهادهای اقتصادی و پولی و یا ایجاد ارتباط با سازمان‌های تروریستی و افراطی گسترش می‌دهند.

۱۷. در دنیای امروز خطر انتشار غیرقانونی سلاح های کشتار جمعی و راه های دسترسی به آن، قاچاق غیرقابل کنترل اسلحه، مهاجرت غیرقانونی، تجارت انسان، قاچاق مواد مخدر و روان گردان و فرآورده های آن، اختلاس، دزدی دریایی، جنایات سایبری، فقر جهانی، تغییر شرایط جوی و همچنین مشکلات در بخش امنیت مواد غذایی، محیط زیست و بیماری های واگیردار از نظر ابعاد جغرافیایی و سطح پیوسته رو به رشد هستند.

۱۸. برای رهایی از تهدیدها و چالش های جهانی نیاز به مجموعه اقدامات و تدابیر جدی از سوی جامعه جهانی و متحد کردن تلاش ها با رهبری سازمان ملل و با احتساب ارتباط متقابل سه موضوع مهم «دفاع از حقوق بشر، تامین امنیت و توسعه پایدار» وجود دارد.

۱۹. برای متحد کردن تلاش های جامعه بین الملل بایستی ابتدا پایه و مبنای ارزشی آن را به صورت مشترک و با تکیه بر ظرفیت های مشترک اخلاقی و دینی ادیان اصلی جهان و همچنین اصول و مفاهیمی همچون تلاش برای دستیابی به صلح و عدالت، شایستگی، آزادی، مسئولیت، صداقت، مهربانی و سختکوشی گذاشت.

۲۰. فدراسیون روسیه به عنوان عضو دایم شورای امنیت سازمان ملل و عضو چندین سازمان بین المللی دارای نفوذ و همچنین سازمان های منطقه ای و تدوین کننده سازوکار گفتگو و همکاری های بین دولت ها از منابع قابل توجهی در تمامی عرصه های زندگی برخوردار بوده و در چارچوب سیاست خارجی کشور پیوسته در حال توسعه مناسبات و ارتباطات با دولت های پیشرفته، سازمان های بین المللی و اتحادیه ها در اقصی نقاط دنیا می باشد که همین مساله به تدوین دستور کار مطلوب، متوازن و گردآورنده همه کشورها مساعدت می کند.

۲۱. سیاست خارجی روسیه مستقل و کاملا غیروابسته بوده، بر احترام بی قید و شرط نسبت به حقوق بین الملل مبتنی می باشد. روسیه تمامی مسئولیت های خود را در موضوع حمایت از امنیت چه در سطح جهان و چه در سطح منطقه به خوبی می داند و هدف خود را بر اقدام مشترک با تمامی دولت ذینفع و در راستای حل مشکلات و مسایل مشترک گذاشته است.

۲۲. سیاست خارجی فدراسیون روسیه کاملا آشکار و قابل پیش بینی است. این سیاست روندی مستمر و پایدار داشته، نمایانگر نقش منحصر بفرود روسیه در تمام دنیا به عنوان فاکتور حافظ تعادل در امور بین الملل و توسعه تمدن جهانی است.

فصل سوم. اولویت‌های فدراسیون روسیه در حل مسایل جهانی

برقراری عدالت و نظم پایدار جهانی

۲۳. محور اصلی سیاست خارجی فدراسیون روسیه را ایجاد سیستم باثبات و پایدار در مناسبات بین‌الملل مبتنی بر حقوق بین‌الملل و اصل برابری، احترام متقابل و عدم دخالت در امور سایر کشورها تشکیل می‌دهد و روسیه هدف خود را بر تامین امنیت برابر و قابل اعتماد برای هر یک از اعضای جامعه جهانی قرار داده است.

۲۴. سازمان ملل باید مرکز حل و فصل مناسبات بین‌الملل و هماهنگی سیاست‌های جهانی در قرن ۲۱ باشد، زیرا این سازمان از سوی تمام دنیا مورد تایید بوده و عملاً گزینه جایگزینی برای آن وجود ندارد. روسیه از تلاش‌های سایرین در جهت تقویت نقش مرکز هماهنگ کننده‌ی سازمان ملل حمایت کرده و موارد زیر را پیشنهاد می‌کند:

الف) تثبیت و تقویت اصول و مفاد منشور سازمان ملل به ویژه در بحث نتایج جنگ جهانی دوم و پیامدهای این جنگ که هر یک از دولت‌ها را نسبت به نتایج آن مسئول دانسته و همچنین تقویت ظرفیت‌های سازمان ملل در تمام جهان به منظور سازگاری با واقعیات جدید جهان، ضمن حفظ مناسبات بین دولت‌ها؛

ب) افزایش مطلوبیت عملکرد شورای امنیت سازمان ملل به عنوان مسئول اصلی حمایت از صلح و امنیت جهانی و تغییر ساختار این سازمان در چارچوب سازمان ملل به منظور افزایش تعداد نمایندگان برای اتخاذ تصمیمات عملیاتی در کار این سازمان؛ هرگونه تصمیم‌گیری درباره ایجاد کرسی‌های جدید در شورای امنیت سازمان ملل باید با رأی اکثریت اعضای سازمان اتخاذ شود. جایگاه پنج کشور عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل باید حفظ شود.

۲۵. روسیه به حفظ مدیریت پایدار توسعه جهانی اهمیت زیادی می‌دهد که اجرای آن نیازمند اقدام جمعی دولت‌های پیشرو با حفظ نقش و احترام به سازمان ملل، به‌عنوان مرکز هماهنگی می‌باشد. به همین منظور روسیه تعاملات خود را با شرکایش در چارچوب «گروه بیست»، بریکس (برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی)، سازمان همکاری‌های شانگهای، ریک (روسیه، هند، چین) و همچنین یگر سازمان‌ها و عرصه‌های گفتگو و تصمیم‌گیری گسترش می‌دهد.

حاکمیت قانون در روابط بین‌الملل

۲۶. روسیه پیوسته به دنبال تقویت مبانی حقوقی در مناسبات بین‌الملل، حسن همجواری و انجام تعهدات قانونی و بین‌المللی کشورهای همسایه نسبت به یکدیگر است. حمایت و تقویت قوانین بین‌الملل یکی از اولویت‌های اصلی روسیه در عرصه بین‌الملل محسوب می‌شود. حاکمیت قانون در روابط بین‌الملل به همکاری‌های دوستانه و ثمربخش میان دولت‌ها، برقراری توازن در منابع و همچنین تضمین ثبات در جامعه جهانی می‌انجامد. فدراسیون روسیه قصد دارد:

الف) حمایت از تلاش‌های جمعی برای تقویت مبانی حقوقی در روابط بین‌الملل؛

ب) مقابله با تلاش‌های برخی کشورها یا گروهی از کشورها که اصول و قوانین بین‌الملل مندرج در منشور سازمان ملل، بیانیه حقوق بین‌الملل در خصوص مناسبات دوستانه و همکاری بین کشورها (بر اساس منشور سازمان ملل، مورخ ۲۴ اکتبر ۱۹۷۰، سند نهایی نشست امنیت و همکاری‌های اروپا مورخ اول اوت ۱۹۷۵ را نقض می‌کنند؛ مقابله با تلاش‌هایی که در راستای ماجراجویی‌های سیاسی و تامین منافع برخی کشورها صورت گرفته و حقوق و قوانین بین‌الملل (از جمله عدم استفاده از زور یا تهدید به زور، حل و فصل صلح آمیز اختلافات بین‌المللی، احترام به تمامیت ارضی و حاکمیت قانونی کشورها، حق تعیین سرنوشت توسط مردم) را به میل خود تفسیر می‌کنند؛ تلاش برای مقابله با نقض حقوق بین‌الملل و استفاده خلاقانه از آن؛ مقابله با هرگونه تلاش برای دخالت در امور داخلی سایر دولت‌ها به منظور تغییر حکومت قانونی به واسطه حمایت از واحدهای غیردولتی و استفاده از سازمان‌های تروریستی و افراطی؛

ج) ممانعت از تجاوز نظامی و دیگر اشکال دخالت در امور داخلی کشورها به بهانه «احساس مسئولیت برای دفاع از مردم»، نقض قوانین بین‌الملل و اصل برابری حاکمیت قانونی کشورها؛

د) کمک به توسعه حقوق بین‌الملل و تدوین قوانین زیر نظر سازمان ملل متحد و همچنین مشارکت در توافقات و قراردادهای بین‌المللی سازمان ملل، تفسیر و بکارگیری یکسان آن؛

ر) استمرار در تلاش برای کامل کردن سازوکار استفاده از تحریم در سازمان ملل و تاکید بر اعمال تحریم تنها به واسطه شورای امنیت سازمان ملل با تکیه بر نظر جمعی و بعد از بررسی‌های همه‌جانبه، با احتساب میزان اثربخشی تحریم‌ها در راستای حمایت از صلح و امنیت جهانی و پیشگیری از وخیم شدن اوضاع انسانی؛ کمک به لغو تحریم‌ها و اقدامات یکجانبه در نقض منشور سازمان ملل و دیگر قوانین و حقوق بین‌الملل؛

ز) فعال کردن پروسه تعیین مرزهای دولتی فدراسیون روسیه و همچنین مرزهای آبی که روسیه از حقوق قانونی برخوردار می‌باشد با حفظ منافع ملی کشور به‌ویژه در حوزه امنیت و اقتصاد و تقویت اعتماد و همکاری با دیگر دولت‌های همسایه؛

تحکیم و تقویت امنیت بین الملل

۲۷. روسیه پیوسته بر مساله تقویت امنیت بین الملل و ثبات در سطح استراتژیک و منطقه تاکید می‌کند. به همین منظور فدراسیون روسیه:

الف) وظایف و تعهدات خود را در بخش کنترل بر تسلیحات به انجام رسانده، از سایر شرکای خود نیز انتظار مشابهی دارد؛

ب) به اجرای قرارداد بین روسیه و امریکا در خصوص کاهش و محدود کردن سلاح‌های استراتژیک مورخ ۸ آوریل ۲۰۱۰ اهمیت زیادی می‌دهد؛

پ) خط مشی سیاسی و حقوقی برای جلوگیری از انتشار سلاح هسته‌ای و دیگر انواع سلاح‌های کشتار جمعی و راه‌های دسترسی تشکلات غیرقانونی به‌ویژه سازمان‌های تروریستی به این سلاح‌ها در داخل کشورهای که مقامات مرکزی کنترل ضعیفی بر امور داشته و یا اصلا کنترل ندارند را پیوسته حفظ می‌کند؛ خواهان رعایت معاهده عدم انتشار سلاح هسته‌ای مورخ ۱ جولای ۱۹۶۸، کنوانسیون منع توسعه، تولید و ذخیره سلاح‌های بیولوژیک و سمی و همچنین نابودی این سلاح‌ها مورخ ۱۶ دسامبر ۱۹۷۱، کنوانسیون منع توسعه، تولید، ذخیره و استفاده از سلاح‌های شیمیایی و نابودی این سلاح‌ها مورخ ۱۳ ژانویه ۱۹۹۳ و همچنین ترویج آنها است؛ به اجرای هرچه سریعتر معاهده منع همه‌جانبه آزمایشات هسته‌ای مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۹۶ مساعدت می‌کند؛

پ) بر مبنای اصل برابری حقوق و عدم تفکیک امنیت در تدوین و توسعه معاهدات جدید در حوزه کنترل بر تسلیحاتی شرکت می‌کند که پاسخگوی منافع ملی روسیه بوده و به تامین ثبات استراتژیک کشور کمک می‌کند؛

ج) به منظور پیشگیری از رقابت تسلیحاتی در فضای کهنکشان‌ی پیوسته تلاش کرده و خواهان حصول توافقات بین المللی در این حوزه می‌باشد. روسیه خواستار جلوگیری از ارسال تسلیحات توسط کشورها به فضای کهنکشان‌ی است؛

د) روسیه با توجه به چندجانبه بودن مساله ظرفیت‌های هسته‌ای و با احتساب تمامی عوامل تاثیرگذار بر ثبات استراتژیک، آمادگی خود را برای بحث و بررسی مساله کاهش مرحله به مرحله ظرفیت‌های هسته‌ای اعلام می‌کند؛

ر) روسیه خواهان ایجاد سیستم واکنش جمعی به چالش‌ها و تهدیدهای احتمالی در حوزه موشکی با تکیه بر حقوق برابر اعضای تشکیل دهنده این سیستم و همچنین محدود کردن یا مقابله با اقدامات کشور یا گروه کشورهای است که با افزایش استحکامات ضد موشکی ثبات استراتژیک و امنیت بین المللی را برهم می‌زنند؛

ز) روسیه پیوسته در برنامه‌های بین المللی در راستای افزایش کنترل مطلوب بر محصولات و فناوری‌های دومانظوره از جمله کنترل بر صادرات این محصولات حضور دارد؛

ژ) روسیه از ایجاد منطقه فارغ از سلاح هسته‌ای و دیگر انواع سلاح‌های کشتار جمعی بویژه در خاورمیانه حمایت می‌کند؛

ج) روسیه خواهان تقویت امنیت فناوری و هسته‌ای در سطح جهانی و پیشگیری از اقدامات مرتبط با تروریسم هسته‌ای به واسطه تکمیل سازوکار حقوق بین‌الملل و مدیریت کامل آژانس بین المللی انرژی هسته‌ای در تعامل با دیگر کشورها و حفظ حق تعیین سیاست ملی برای تمامی کشورها است. روسیه بر این اصل تکیه دارد که هر کشوری مسئول سیستم ملی مطلوب و قابل اعتماد امنیت خود است و بنا به صلاحدید خود شاخص‌های مناسبی را تعیین می‌کند.

چ) روسیه خواهان توسعه همکاری‌های دوجانبه و چند جانبه با کشورهای دارای سلاح اتمی است تا بدینوسیله مشکلات ثبات استراتژیک را حل کرده، امنیت همگانی در حوزه استفاده از اتم صلح آمیز برای رفع نیازهای داخلی کشور اعم از سوخت و انرژی برقرار شود.

۲۸. روسیه برای تامین امنیت اطلاعات ملی و بین المللی، مقابله با تهدیدات امنیت ملی، اقتصادی و اجتماعی، تدابیری اندیشیده و برای مبارزه با تروریسم و دیگر تهدیدات مرتبط با جرم و جنایت از فناوری ارتباطات و اطلاعات بهره گرفته، با هرگونه سوء استفاده از این ابزارها در حوزه نظامی - سیاسی و نقض حقوق بین الملل یا دخالت در امور داخلی سایر کشورها، تهدید صلح و امنیت و ثبات بین الملل مقابله کرده و خواستار تدوین و تهیه قوانینی عمومی (زیر پرچم سازمان ملل متحد) برای مسئولیت پذیری کشورها در حوزه تامین امنیت اطلاعات بویژه در فضای اینترنت است.

۲۹. روسیه از تلاش‌های بین‌المللی برای مقابله با قاچاق سلاح‌های سبک یا سنگین حمایت می‌کند.

۳۰. فدراسیون روسیه در راستای تلاش برای تقویت ثبات در اروپا خواستار اقدامات جدی دول اروپا در اعمال کنترل بر تسلیحات متعارف با توجه به واقعیات امروز و همچنین رعایت تمامی تدابیر اتخاذ شده برای تقویت اعتماد و امنیت بدون هیچ قید و شرطی است.

۳۱. روسیه با اذعان به روش‌های صلح‌بانی بین‌المللی به عنوان ابزار حل و فصل مناقشات نظامی و تشکیل حکومت در دوران پس از بحران قصد دارد در چارچوب تعاملات با سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در برنامه‌های صلح‌بانی سازمان ملل شرکت کرده، سهم خود را در استفاده از ظرفیت‌های مقابله با بحران ادا کند. در زمان تصمیم‌گیری شورای امنیت سازمان ملل در حوزه تامین امنیت بین‌الملل و انجام عملیات صلح‌بانی یا تمدید چنین برنامه‌هایی، روسیه پیشنهاد تدوین ماموریت‌های واقع بینانه و دقیق بدون تعبیر و تفسیر فردی را می‌دهد. این مساله به‌ویژه زمانی اهمیت پیدا می‌کند که بر نحوه اجرای برنامه صلح‌بانی کنترل شدید اعمال می‌شود.

۳۲. روسیه ماده ۵۱ منشور سازمان ملل را به عنوان اصل حقوقی واقع بینانه برای استفاده از زور و برقراری نظم عنوان می‌کند. این ماده در شرایطی قابل اجرا است که صلح و امنیت جهانی با مسایلی از قبیل تروریسم بین‌المللی و یا انتشار سلاح کشتار جمعی تهدید شود.

۳۳. روسیه مبارزه با تروریسم بین‌المللی را وظیفه مهم ملی و اولویت اصلی در حوزه امنیت بین‌الملل عنوان می‌کند. در همین رابطه فدراسیون روسیه:

الف) تروریسم را به هر شکل و با هر پوششی محکوم کرده و اقدامات تروریستی را به‌واسطه هیچ یک از مسائل ایدئولوژیکی، سیاسی، دینی و یا وابستگی نژادی و دیگر مسایل توجیه نمی‌کند؛

ب) روسیه با هرگونه استفاده کشورها از سازمان‌های تروریستی برای حصول اهداف سیاسی، ایدئولوژیک و غیره به شدت مخالف است؛

پ) روسیه طبق قوانین بین‌الملل و قوانین کشور تمامی تدابیر اتخاذ شده برای هشدار به تروریسم و مقابله با این پدیده، حفاظت از حکومت و شهروندان در مقابل اقدامات تروریستی، مبارزه با انتشار افکار تروریستی و افراطی‌گرایانه را در عمل به کار می‌گیرد؛

ج) روسیه مصرانه برای متحد کردن دولت‌ها و تمام جامعه جهانی برای مقابله با تروریسم بدون سیاسی کردن موضوع و یا طرح پیش شرط متناسب با منشور سازمان ملل، قوانین و اصول و حقوق بین الملل تلاش می‌کند؛

د) روسیه به همکاری‌های بین‌المللی در حوزه مبارزه با سازمان‌ها و گروهک‌های تروریستی از طرق مختلف به‌ویژه استفاده از نیروهای نظامی با مشارکت دیگر دول و سازمان‌ها در حد توان و امکانات ضمن موافقت حکومت‌ها توجه نشان می‌دهد (منظور حکومتی است که در قلمروی کشورش با سازمان‌ها و گروهک‌ها مبارزه می‌شود)؛

ر) روسیه خواهان نقش تعیین کننده کشورها و ارگان‌های مرتبط آنها در مبارزه با تروریسم و افراط گرایی در تمامی اشکال همکاری‌های بین‌المللی است؛

ز) روسیه با اعتراف به اینکه غلبه بر تروریسم تنها با تدابیر نظامی و امنیتی امکان پذیر نیست، خواهان استفاده موثر و فعال از امکانات و فرصت‌های نهادهای جامعه مدنی از جمله سازمان‌های علمی و آموزشی، محافل تجاری، اتحادیه‌های دینی، سازمان‌های غیردولتی و رسانه‌های گروهی در مقابله با طاعون تروریسم است؛

ژ) روسیه بر این مساله تاکید دارد که مبارزه ثمربخش با تروریسم بدون نابودی منابع تامین کننده مالی آنها امکان پذیر نیست و از تلاش‌هایی که در چارچوب سازمان‌های چندجانبه در راستای افشا کردن کشورها، اشخاص حقیقی و حقوقی حامی ارتباطات اقتصادی با سازمان‌های تروریستی و همچنین قطع کانال‌های مالی تروریسم صورت می‌گیرد، حمایت کامل می‌کند؛

س) روسیه خواهان متحد کردن تلاش همگانی زیر پرچم سازمان ملل برای مبارزه با شبه نظامیان تروریست خارجی از طریق بستن تمامی کانال‌های حمایت مالی سازمان‌های تروریستی است.
۳۴. روسیه به حل و فصل سیاسی - دیپلماتیک اختلافات منطقه‌ای کمک کرده و در این راستا تاکید می‌کند که حل و فصل اختلافات تنها از طریق دعوت طرفین درگیری و مذاکره امکان پذیر است و نه به انزوا کشاندن یکی از طرفین؛

۳۵. فدراسیون روسیه برای مبارزه با جنایات سازمان یافته در قاچاق مواد مخدر، مواد روانگردان و فراورده‌های آنها با دیگر کشورها در چارچوب‌های چندجانبه و عمدتاً در قالب سازمان‌های بین‌المللی خاص یا به صورت دو جانبه برای حفظ و تقویت سیستم کنترل بین‌المللی بر این حوزه همکاری می‌کند.

۳۶. روسیه از تشکیل سازمان‌های موثر بین‌المللی و منطقه‌ای زیر نظر سازمان ملل برای همکاری و رفع مشکلات حاصل از حوادث طبیعی، فجایع بزرگ فناوری و دیگر حوادث غیرمترقبه آمادگی داشته و خواهان افزایش امکانات و فرصت‌ها برای رفع این مشکلات و تقویت سیستم هشدار و پیش‌بینی است. روسیه با برخورداری از تجربه منحصربفرد، منابع انسانی و فناوری، جزئی مهم و موثر در سیستم جهانی مبارزه با شرایط فوق‌العاده محسوب می‌شود.

۳۷. روسیه در همکاری‌های بین‌المللی برای حل و فصل پروسه مهاجرت، تامین حقوق مهاجران کار و تدوین مکانیزم‌های مطلوب برای سازگار کردن این گروه با جامعه کشور میزبان، ارایه حقوق شهروندی و پناهندگی آمادگی دارد؛ روسیه استفاده از برنامه مهاجرت با اهداف سیاسی را مجاز نمی‌داند.

۳۸. فدراسیون روسیه به عنوان کشوری با تعدد اقوام و ادیان و برخوردار از تجربه چندین سده‌ای در زندگی آرام اقوام و گروه‌های قومی - دینی مختلف می‌تواند به توسعه گفتگوها و همکاری بین فرهنگ‌ها، ادیان و تمدن‌ها در چارچوب سازمان ملل و دیگر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای کمک کند. روسیه از پیشنهادات جوامع مدنی در این راستا حمایت کامل به عمل می‌آورد؛ دولت فدراسیون روسیه با کلیسای ارتدوکس روسیه و دیگر تشکلات دینی مهم کشور همکاری و تعامل دارد؛ با افراط‌گرایی، رادیکالیسم، تبعیض و تفکیک بر اساس نژاد، قوم، دین، زبان، فرهنگ و دیگر علایم زندگی اجتماعی مقابله می‌کند.

همکاری‌های بین‌المللی اقتصادی و زیست محیطی فدراسیون روسیه

۳۹. فدراسیون روسیه با حل مسایل مربوط به رشد پایدار اقتصادی بر مبنای صادرات و افزایش تقاضای در حال رشد داخلی، منابع طبیعی منحصربفرد و استفاده از منابع مالی، تدوین و اجرای سیاست‌های اجتماعی - اقتصادی مسئولانه، سهمی ارزنده در تامین ثبات اقتصاد و مالیه جهانی ایفا کرده، همگام با جامعه جهانی در راستای پیشگیری و غلبه بر علایم بحران در اقتصاد جهانی و بازارهای پولی تلاش می‌کند. روسیه قصد دارد در تشکیل سیستم پولی - ارزی و تجاری - اقتصادی عادلانه دموکراتیک در جهان مشارکت داشته و به تعیین جهت‌گیری‌های توسعه باثبات جهانی و حصول اهداف سازمان ملل کمک کند. با وجود چالش‌های امروز که نیازمند راهکارهای جدی برای غلبه بر آنها هستیم، چشم انداز تازه‌ای در این همکاری‌های بین‌المللی باز خواهد شد.

۴۰. روسیه سیاست‌های خود را در راستای مشارکت برابر و فعال در سیستم روابط اقتصادی جهان تدوین می‌کند. به همین منظور فدراسیون روسیه:

الف) به دنبال حفظ منافع کشور و دستیابی به راهکارهای مناسبی است که بر مبنای تصمیم‌گیری جمعی برای مسایل روز توسعه و عملکرد اقتصاد جهانی در چارچوب نشست‌های بزرگ بین‌المللی تدوین و ارائه می‌شود. موضوعاتی از قبیل تقویت امنیت انرژی و مواد غذایی، بهتر کردن سطح همکاری‌ها در حوزه تجارت و حمل و نقل، تامین آزادی و تبادل فناوری بدون تبعیض، همکاری‌های چند جانبه در استفاده از انرژی هسته‌ای با اهداف صلح آمیز نیز در همین مقوله می‌گنجد؛

ب) روسیه به عملکرد موثر و مطلوب سیستم تجارت چندجانبه با تکیه بر موازن سازمان تجارت جهانی و همچنین توسعه همگرایی اقتصادی منطقه‌ای که از اولویت‌های کشور است، کمک می‌کند؛

پ) روسیه با توسعه بخش صادرات و افزایش حجم صادرات محصولات خام و گسترش روابط اقتصاد خارجی، شرایط مناسبی برای تقویت حضور خود در بازارهای جهانی فراهم می‌کند؛

ج) روسیه به سازمان‌هایی که در حال طراحی و توسعه بازارهای سنتی هستند حمایت دولتی ارائه کرده و با مساله تبعیض نسبت به منافع میهنی و صادرکنندگان مقابله می‌کند؛

چ) روسیه با تکیه بر قوانین و اصول بین‌الملل برای دفاع از منافع ملی و واکنش مناسب به اقدامات اقتصادی غیردوستانه دول خارجی که حقوق فدراسیون روسیه و واحدهای اقتصادی کشور را پامال می‌کنند، تدابیری در حوزه سیاست خارجی اتخاذ می‌کند؛

ر) روسیه برای بروزرسانی فناوری‌ها و ایجاد تنوع در اقتصاد ملی، بالابردن سهم شاخه‌های علمی، فناوری و دیگر اولویت‌های کشور به جذب سرمایه، علم و فناوری سایر کشورهای پیشرفته می‌پردازد؛

ز) روسیه همکاری‌های خود را با تولیدکنندگان بزرگ حوزه انرژی بیشتر کرده و برای پیشبرد گفتگوها در سطح برابر با کشورهای مصرف‌کننده و کشورهای ترانزیت‌کننده انرژی تلاش می‌کند. به اعتقاد روسیه، با وجود تقاضای ثابت برای صادرات انرژی و اعتماد به ترانزیت این محصول می‌توان انتقال پیوسته انرژی را تضمین کرد.

س) روسیه با استفاده از موقعیت جغرافیایی منحصری فرد خود در راستای افزایش حجم بار ترانزیت و توسعه روابط تجاری - اقتصادی بین اروپا و آسیا - اقیانوسیه تدابیری اتخاذ می‌کند؛

ش) روسیه پیوسته از امکانات و فرصت‌های سازمان‌های منطقه‌ای، اقتصادی و پولی برای توسعه اقتصاد ملی استفاده کرده و به سازمان‌هایی که در تقویت فرایند همگرایی اوراسیا موثر هستند، توجه ویژه دارد؛

۴۱. فدراسیون روسیه خواهان توسعه همکاری‌های بین‌المللی به منظور حفظ امنیت محیط زیست و مقابله با تغییر شرایط جوی در کره زمین است. در این رابطه بر اهمیت حفظ و نگهداری محیط زیست و افزایش ظرفیت جنگل‌ها تاکید، به ضرورت استفاده از جدیدترین فناوری‌های انرژی و صرفه جویی انرژی استناد می‌کند. به اعتقاد روسیه، موافقتنامه جهانی پاریس که بر مبنای کنوانسیون سازمان ملل درباره تغییر شرایط جوی در تاریخ ۹ مه ۱۹۹۲ به امضاء رسیده، سندی قابل اعتماد برای حل و فصل مسایل مربوط به محیط زیست و چشم اندازی بلندمدت برای سیاست‌گذاری‌ها در این حوزه است. در همین رابطه روسیه اولویت‌های خود را بر تدوین راهکارهای علمی و مستدل برای حفظ و نگهداری از محیط زیست و افزایش همکاری با دیگر دول در این حوزه قرار داده است تا نسل بعد از ثمرات آن بهره برداری کنند. فدراسیون روسیه با سیاسی کردن مصنوعی مسایل و مشکلات محیط زیست و سوء استفاده از این ابزار برای محدود کردن حکومت‌های قانونی و ایجاد رقابت ناسالم به شدت مخالف است.

۴۲. روسیه توسعه باثبات اجتماعی - اقتصادی کشورها را عاملی برای ایجاد سیستم جهانی موثر و بحران‌زدا و زمینه‌ای برای رفاه و توسعه بشریت عنوان می‌کند. به اعتقاد روسیه، کمک به رشد و توسعه تمام کشورهای جهان، یکی از مکانیزم‌های حل مشکلات جهانی و منطقه‌ای، تقویت امنیت جهانی و ثبات سیاسی است. فدراسیون روسیه سیاستی هدفمند در این حوزه تدوین کرده و در سطوح مختلف اعم از همکاری‌های چندجانبه و دوجانبه و با بهره‌برداری از ظرفیت‌های سازمان ملل و نهادهای ویژه این سازمان برای دستیابی به هدف ذکر شده تلاش می‌کند.

۴۳. روسیه پیوسته در برنامه همکاری‌های بین‌المللی در حوزه سلامت و بهداشت شهروندان که با محوریت سازمان جهانی بهداشت برگزار می‌شود مشارکت داشته و حفظ جان و سلامت افراد را یکی از موارد مهم دستورکار روز دنیا و عاملی مهم برای توسعه پایدار اجتماعی - اقتصادی عنوان می‌کند.

۴۴. با توجه به بالا رفتن اهمیت آب‌ها و مسیرهای آبی در توسعه اقتصادی و تقویت امنیت، فدراسیون روسیه به دنبال این است که مقرراتی برای تامین منافع ملی همه کشورها و امنیت کشتی‌ها مطابق با قوانین آب‌های بین‌المللی و حتی مبارزه با تروریسم بین‌المللی در آب‌ها، مقابله با دزدی دریایی، بالابردن مسئولیت‌ها و وظایف کشورها در صید ماهی، انجام تحقیق و پژوهش‌های علمی در اقیانوس جهانی و اتخاذ تدابیری برای حفظ محیط زیست و آب‌ها تدوین و اجرا شود. در همین رابطه روسیه قصد دارد با تکیه بر قوانین بین‌الملل، مرزهای خارجی فلات قاره را مشخص کرده و در چارچوب آن فرصت‌هایی برای تحقیق و تجسس و استخراج منابع معدنی فراهم آورد.

همکاری‌های بین‌المللی در حوزه حقوق بشر

۴۵. روسیه ضمن پایبندی به ارزش‌های دموکراتیک، برای حفظ حقوق و آزادی بشر موارد زیر را جزو وظایف خود می‌داند:

الف) احترام به حقوق و آزادی بشر به شیوه سازنده و ضمن برخورداری از حقوق برابر با حفظ ویژگی‌های قومی، فرهنگی و تاریخی و ارزش‌های مورد تایید هر یک از ملل، بر وضعیت رعایت حقوق بشر در سراسر دنیا نظارت داشته و از نهادهای اجتماعی و مدنی روسیه (اتاق اجتماعی روسیه و یا سازمان‌های غیردولتی اجتماعی) در حل مشکلات این حوزه کمک بگیرد؛

ب) با هرگونه تلاش برای استفاده از نظریات حقوق بشری به عنوان ابزار فشار سیاسی و دخالت در امور دیگر کشورها به‌ویژه با هدف برهم زدن ثبات و تغییر حکومت‌های قانونی مقابله کند؛

پ) کمک به بهبود سیستم مدنی در سراسر دنیا و تامین حقوق و آزادی بشر؛

ج) دفاع از حقوق و منافع قانونی شهروندان روسیه در خارج از کشور و با تکیه بر حقوق بین‌الملل و قراردادهای بین‌المللی فدراسیون روسیه؛

چ) دفاع از حقوق و منافع قانونی شهروندان روسیه که خارج از کشور زندگی می‌کنند با تکیه بر موازین حقوق بین‌الملل و قراردادهای بین‌المللی فدراسیون روسیه. اذعان به سهم ارزنده شهروندان روس در حفظ و ترویج زبان روسی و فرهنگ روسیه؛

ر) کمک به هبستگی هم‌میهنان ساکن خارج از کشور به منظور حفظ حقوق این افراد در کشور محل اقامت و کمک به حفظ اصالت دیاسپورای روسی و ارتباطات این افراد با زادگاه تاریخی و بازگشت مجدد آنها به فدراسیون روسیه؛

ز) کمک به آموزش و ترویج زبان روسی به عنوان بخش جدایی ناپذیر فرهنگ جهانی و ابزار ارتباط بین‌المللی و ملی، حمایت و توسعه سیستم سازمان‌های آموزشی روسیه در خارج از کشور، حمایت از فیلم‌ها و نمایندگی‌های سازمان‌های آموزشی روسیه در قلمروی سایر کشورها؛

د) توسعه روابط فرهنگی بین کشورها و ارتباطات انسانی بین اقوام اسلاو؛

ذ) مقابله جدی با نمادهای افراط‌گرایی، نئونازیسم، تبعیض نژادی، ملی‌گرایی افراطی، ضدصهیونیستی و بیگانه‌هراسی، هرگونه تلاش برای تحریف تاریخ و استفاده از آن برای تشدید اختلافات و اقدامات تلافی-

جویانه در سیاست جهانی، مقابله با هرگونه تلاش برای بازنگری نتایج جنگ جهانی دوم و در نهایت، کمک به غیرسیاسی کردن مناظرات تاریخی؛

س) جذب نهادهای مدنی و اجتماعی به فرایند حل مشکلات بین‌المللی به منظور بالابردن اثربخشی سیاست خارجی روسیه؛

ش) استفاده از منابع و ظرفیت‌های دیپلماسی عمومی، توسعه همکاری‌های بین‌المللی فرهنگی و انسانی برای سازماندهی گفتگوی تمدن‌ها، دستیابی به توافق و توجه خاص به گفتگوهای ادیان؛

ص) افزایش همکاری با سازمان‌های بین‌المللی و غیردولتی حقوق بشر به منظور تقویت موازین و قوانین حقوق بشر، ملزم کردن افراد به مسئولیت‌پذیری در قبال رفتارهای خود و همچنین ریشه کن کردن استانداردهای دوگانه در موضوعات نامبرده؛

ض) توسعه همکاری‌های بین‌المللی برای حمایت بهتر از حقوق و منافع قانونی کودکان روس ساکن در خارج از کشور؛

اطلاع رسانی درباره فعالیت‌های فدراسیون روسیه در حوزه سیاست خارجی

۶۶. اعلام مواضع روسیه درباره مسایل مهم دنیا، پیشنهادات این کشور در حوزه سیاست خارجی، اقدامات، فرایندها و برنامه‌های توسعه اقتصادی فدراسیون روسیه و دستاوردهای فرهنگی و علمی روسیه، محور اصلی و مهم فعالیت سیاست خارجی فدراسیون روسیه را تشکیل می‌دهد.

۶۷. روسیه مایل است که این کشور را بر اساس واقعیات آن در دنیا درک کنند، روسیه در صدد استفاده از ابزارهای موثر خود برای نفوذ در افکار عمومی خارج از کشور بوده و به تقویت مواضع رسانه‌های گروهی روسیه و روس زبان در فضای اطلاع رسانی جهانی کمک کرده، حمایت‌های لازم را از طرف حکومت در اختیار آنها قرار داده و در برنامه‌های همکاری بین‌المللی در حوزه اخبار و اطلاع رسانی مشارکت فعال داشته باشد. روسیه تدابیر لازم را برای مقابله با تهدیدات امنیتی اطلاعاتی خود اتخاذ می‌کند. به همین منظور روسیه از فناوری‌های جدید ارتباطاتی و اطلاعاتی به طور گسترده استفاده می‌کند. روسیه در صدد است که مجموعه موازین حقوقی و قومی را برای استفاده امن از فناوری‌ها آماده کند. روسیه از حقوق شهروندان خود برای دسترسی به اطلاعات واقعی درباره رویدادها و حوادث دنیا و نقطه نظرات مختلف نسبت به این حوادث دفاع می‌کند.

۴۸. افزایش تعداد نمایندگان علمی و جامعه کارشناسان روس در گفتگو با کارشناسان خارجی و بحث و بررسی مسایل سیاست جهانی و امنیت بین‌الملل، یکی از محورهای توسعه دیپلماسی عمومی در روسیه است.

فصل چهارم. اولویت‌های منطقه‌ای سیاست خارجی فدراسیون روسیه

۴۹. توسعه همکاری دوجانبه و چندجانبه با دولت‌های عضو جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (CIS) و تحکیم بیشتر ساختارهای همگرایی فعال در حوزه جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع همراه با مشارکت روسیه، از جهت‌های دارای اولویت سیاست خارجی فدراسیون روسیه است.

۵۰. روسیه تعامل راهبردی با جمهوری بلاروس را در قالب دولتی متحد، به منظور توسعه فرآیندهای همگرایی در تمامی حوزه‌ها گسترش خواهد داد.

۵۱. روسیه وظیفه تعمیق و گسترش همگرایی در قالب اتحادیه اقتصادی اوراسیا را با جمهوری ارمنستان، جمهوری بلاروس، جمهوری قزاقستان و جمهوری قرقیزستان حساس و کلیدی دانسته و هدف آن را توسعه پایدار، نوسازی همه‌جانبه فناوری، تعاون و همکاری، افزایش رقابت‌پذیری اقتصاد دولت‌های عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ارتقاء سطح زندگی مردم این دولت‌ها برمی‌شمارد. اتحادیه اقتصادی اوراسیا برای فراهم کردن جابجایی آزاد کالاها، خدمات، سرمایه و نیروی کار و تبدیل شدن به عرصه‌ای برای اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری و زیرساختی مشترک در نظر گرفته شده است. اتحادیه اقتصادی اوراسیا که بر مبنای اصول عمومی همگرایی تأسیس شده است قادر به ایفای نقش مهمی در امر هماهنگ‌سازی روندهای همگرایی در مناطق اتحادیه اروپا و اتحادیه اوراسیا می‌باشد.

۵۲. روسیه سازمان پیمان امنیت جمعی (CSTO) را به عنوان یکی از عناصر مهم نظام کنونی تأمین امنیت در فضای پسا شوروی می‌داند. روسیه خواهان توسعه کیفی سازمان پیمان امنیت جمعی و تبدیل آن به یک سازمان بین‌المللی چندمنظوره‌ی مستقل به نحوی است که قادر به رویارویی در برابر چالش‌ها و تهدیدهای کنونی در شرایط تشدید تأثیر عوامل گوناگون جهانی و منطقه‌ای در منطقه تحت مسئولیت سازمان پیمان امنیت جمعی و مناطق مجاور آن باشد.

۵۳. روسیه بر بالفعل کردن بیشتر توان بالقوه جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع و تحکیم این جامعه به عنوان سازمان صاحب نفوذ منطقه‌ای و به مثابه فرمولی برای گفتمان چندجانبه سیاسی، و همچنین به عنوان

سازوکار همکاری چندجانبه در زمینه اقتصاد، تعامل انسان دوستانه و مبارزه با چالش‌ها و تهدیدهای جدید و قدیم تلاش می‌کند.

۵۴. روسیه، ضمن احترام به حق شرکای خود در جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع برای برقراری روابط با دیگر واحدهای بین‌المللی، خواستار اجرای همه‌جانبه تعهدات توسط دولت‌های عضو این جامعه در چارچوب ساختارهای همگرایی منطقه‌ای با مشارکت روسیه، و همچنین خواهان تأمین توسعه بیشتر همگرایی و همکاری متقابلاً سودمند در فضای جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع است.

۵۵. روسیه با هر یک از دولت‌های عضو جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع بر اساس برابری، سود متقابل، احترام و احتساب منافع یکدیگر روابط دوستانه برقرار می‌کند. بدین منظور فدراسیون روسیه به اقدامات زیر مبادرت می‌ورزد:

الف) مساعدت مجددانه در افزایش تعامل دولت‌های عضو جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع را در امور حفظ میراث تاریخی-فرهنگی مشترک، گسترش همکاری در حوزه‌های انسان‌دوستانه، علمی-آموزشی و فرهنگی و بذل توجه خاص به حمایت از هم‌میهنان مقیم در هر یک از کشورهای عضو این سازمان، تکمیل ابزارهای حقوقی بین‌المللی دفاع از حقوق و منافع قانونی آنها در حوزه‌های آموزشی، زبانی، اجتماعی، کاری، انسانی و سایر حوزه‌ها؛

ب) کمک به گسترش همکاری اقتصادی با دولت‌های عضو جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، از جمله از طریق تکمیل منابع حقوقی منطبق با قرارداد منطقه آزاد تجاری مورخ ۱۸ اکتبر ۲۰۱۱؛

ج) گسترش همکاری با دولت‌های عضو جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع در زمینه تأمین امنیت، که شامل مقابله مشترک با چالش‌ها و تهدیدات مشترک و پیش از هر چیز مقابله با تروریسم بین‌المللی، جدایی‌طلبی، قاچاق مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها، جرائم فراملی و مهاجرت غیرقانونی است.

۵۶. فدراسیون روسیه به توسعه تمامی انواع روابط سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و معنوی با اوکراین براساس احترام متقابل و برقراری روابط مشارکت‌آمیز همراه با رعایت منافع ملی خود علاقمند است. روسیه در تعامل با تمامی دولت‌های مرتبط و نهادهای بین‌المللی، تلاش‌های لازم را برای حل و فصل سیاسی و دیپلماتیک مناقشه داخلی اوکراین به کار می‌گیرد.

۵۷. کمک به استقرار جمهوری آبخازیا و جمهوری اوستیای جنوبی به عنوان دولت‌های دموکراتیک جدید، تحکیم موقعیت بین‌المللی آنها، تأمین امنیت قابل اطمینان و اعاده اجتماعی - سیاسی آنها، در شمار اولویت‌های روسیه قرار دارد.

۵۸. روسیه مجدانه خواستار حل و فصل سیاسی و دیپلماتیک مناقشات در فضای پسا شوروی است و به-ویژه در قالب سازوکار مذاکرات چندجانبه موجود به حل و فصل همه‌جانبه مسئله ترانس نیستریا بر اساس احترام به حاکمیت، تمامیت ارضی و وضعیت بی‌طرفی جمهوری مولداوی همراه با تعیین وضع خاص ترانس نیستریا، حل و فصل مناقشه قره‌باغ کوهستانی، در تعامل با دیگر دولت‌های عضو گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا و بر اساس اصول قیدشده در بیانیه مشترک رئیس جمهور ایالات متحده امریکا و رئیس جمهور جمهوری فرانسه در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۳ کمک می‌نماید.

۵۹. روسیه علاقمند به عادی‌سازی روابط با گرجستان در حوزه‌هایی که طرف گرجی برای آن آمادگی دارد با توجه به واقعیت‌های سیاسی پیچیده در حوزه قفقاز است.

۶۰. رویکردهای روسیه نسبت به تعامل با شرکای خود در حوزه دریای سیاه و دریای خزر با توجه به حفظ پایداری به اهداف و اصول منشور سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه، و همچنین با توجه به ضرورت تحکیم سازوکارهای همکاری پنج کشور ساحلی خزر بر اساس اجماع یا اتخاذ تصمیمات جمعی توسط آنهاست.

۶۱. مشکلات سیستمیک و نظام‌مندی که طی ربع قرن اخیر در منطقه اروپا-آتلانتیک روی هم انباشته شده‌اند، بیانگر آن است که توسعه‌طلبی ژئوپولیتیکی سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) و اتحادیه اروپا و عدم تمایل برای پیاده‌سازی بیانیه‌های سیاسی درباره تشکیل سیستم امنیت و همکاری اروپا، به بحران جدی در روابط میان روسیه و دولت‌های غربی انجامیده است. خط مشی‌ای که امریکا و متحدان آن برای بازدارنگی در برابر روسیه دنبال می‌کنند و اعمال فشار سیاسی، اقتصادی، اطلاعاتی و سایر فشارها بر آن، ثبات منطقه‌ای و جهانی را برهم می‌زند و به منافع بلندمدت همه طرف‌ها آسیب می‌زند و با نیازهای فزاینده به همکاری و مقابله با تهدیدها و چالش‌های فراملی در شرایط کنونی مغایرت دارد.

۶۲. سیاست روسیه در منطقه یوروآتلانتیک در دورنمای بلندمدت، بر شکل‌گیری فضای مشترک صلح، امنیت و ثبات متمرکز شده و مبتنی بر اصول اشتراک و تقسیم‌ناپذیر بودن امنیت، همکاری برابر و اعتماد متقابل است. روسیه به طور پیگیر خواستار ارتقاء بیانیه‌های سیاسی مربوط به تقسیم‌ناپذیر و مشترک بودن امنیت به یک شیوه حقوقی الزام‌آور، صرف نظر از دولت‌های عضو اتحادیه‌های سیاسی-نظامی است.

۶۳. اتحادیه اروپا همچنان یک شریک مهم اقتصادی-تجاری و سیاست خارجی برای روسیه است. فدراسیون روسیه برای همکاری سازنده، پایدار و قابل پیش‌بینی با کشورهای اتحادیه اروپا مبتنی بر اصول برابری و احترام متقابل به منافع یکدیگر علاقمند است. گسترش بیشتر روابط با اتحادیه اروپا مستلزم تکمیل منابع حقوقی و همینطور سازوکارهای نهادی برای همکاری به منظور سودآوری متقابل و تنظیم بهینه روابط شراکت‌آمیز، از جمله در حوزه انرژی است. در مناسبات با اتحادیه اروپا، شکل‌گیری فضای اقتصادی و انسانی مشترک از اقیانوس اطلس تا اقیانوس آرام بر اساس هماهنگ‌سازی و همراهی روندهای همگرایی اروپا و اوراسیا هدفی راهبردی است که از ظهور خط‌مشی‌های جداگانه در قاره اروپا ممانعت به عمل می‌آورد.

۶۴. فدراسیون روسیه بر حفظ گفتگوی فشرده و متقابلاً سودمند با اتحادیه اروپا در مورد مسائل مهم دستور کار سیاست خارجی و همچنین در افزایش بیشتر تعامل حقیقی در حوزه‌های سیاست خارجی و سیاسی- نظامی تمایل دارد. تشدید کار مشترک روسیه و اتحادیه اروپا در رابطه با مبارزه با تروریسم، مهاجرت کنترل‌نشده و غیرقانونی، و همچنین جرائم سازمان‌یافته که شامل مظاهری از قبیل تجارت انسان، قاچاق کالا و مواد روانگردان و پیش‌سازهای آنها، قاچاق سلاح و مواد منفجره و جرائم اینترنتی است از ظرفیت و توان بالقوه‌ای برخوردار می‌باشد.

۶۵. مقررات ویزا یکی از موانع در مسیر افزایش تماس‌ها بین روسیه و اتحادیه اروپا باقی مانده است. حذف گام‌به‌گام مقررات ویزا به صورت متقابل به محرک نیرومندی برای تحکیم همکاری روسیه و اتحادیه اروپا در حوزه‌های اقتصادی، انسانی، فرهنگی، آموزشی و سایر حوزه‌ها تبدیل خواهد شد.

۶۶. فعال کردن روابط دوجانبه متقابلاً سودمند با جمهوری فدرال آلمان، جمهوری فرانسه، پادشاهی اسپانیا و دیگر دولت‌های اروپا، منبع مهم ترویج منافع ملی روسیه در امور اروپا و جهان است.

۶۷. روسیه کار در چارچوب شورای اروپا را به عنوان یک سازمان اروپایی مستقل و همگانی که با استفاده از سازوکارهای منحصربه‌فرد کنواسیونی خود موجبات یگانگی فضای حقوقی و انسانی قاره را فراهم می‌آورد دنبال خواهد کرد.

۶۸. روسیه سازمان امنیت و همکاری اروپا (OSCE) را به عنوان سازوکار مهمی در ایجاد نظام برابر و تقسیم‌ناپذیر امنیت اروپا در نظر می‌گیرد و به تقویت نقش و اعتبار آن علاقمند است. تعیین دقیق اولویت‌های فعالیت این سازمان و قبل از هر چیز فعالیت‌های مرتبط با مقابله با چالش‌ها و تهدیدهای فراملی، و همچنین تدوین منشور این سازمان و اصلاح فعالیت ساختارهای اجرایی سازمان امنیت و

همکاری اروپا به منظور تأمین اعتبارات لازم برای نهادهای بین‌الدولی جمعی، پیش‌شرط افزایش مطالبات از سازمان امنیت و همکاری اروپاست.

۶۹. روسیه برای انتخاب کشورهای اروپایی که وارد این اتحادیه نظامی نشده‌اند، احترام قائل است. این دولت‌ها سهم خود را در تأمین ثبات و امنیت اروپا ادا کرده‌اند. روسیه برای تعامل سازنده چندوجهی با آنها آماده است.

۷۰. روسیه با در نظر گرفتن سطح آمادگی ناتو برای مشارکت برابر، رعایت دقیق اصول و هنجارهای حقوق بین‌الملل، گام‌های حقیقی در فراهم آوردن فضای مشترک صلح، امنیت و ثبات در منطقه یورو-آتلانتیک طبق اصول اعتماد متقابل، شفافیت و قابل پیش‌بینی بودن و اجرای تعهداتی که تمام اعضایی که در چارچوب شورای روسیه - ناتو در رابطه با عدم تأمین امنیت خود از محل امنیت دیگر دولت‌ها به عهده می‌گیرند، و همچنین تعهدات مربوط به خویشتن‌داری نظامی مطابق سند بنیادی درباره روابط دوجانبه، همکاری و امنیت بین فدراسیون روسیه و سازمان پیمان آتلانتیک شمالی در تاریخ ۲۷ می ۱۹۹۷ روابط خود را با این اتحاد برقرار خواهد کرد. فدراسیون روسیه نسبت به گسترش ناتو، نزدیکی زیرساخت‌های اتحاد آتلانتیک شمالی به مرزهای روسیه و گسترش اقدامات نظامی آن در مناطق مرزی روسیه نگرش منفی دارد، همانند نوع نگرش به اقدامات ناقض اصول امنیت برابر و تفکیک ناپذیر که منجر به تعمیق خطوط فاصل قدیمی و ظهور خطوط فاصل جدید در اروپا شده است.

۷۱. روسیه خواستار حفظ اعتماد و ثبات مبتنی بر اصول برابری و تفکیک‌ناپذیری امنیت در شمال اروپاست. به این منظور روسیه تعامل عملی با دولت‌های اروپای شمالی را گسترش می‌دهد، از جمله در چارچوب ساختارهای چندجانبه، پروژه‌های مشترکی را ضمن توجه به ملاحظات زیست‌محیطی و منافع مردم بومی محقق می‌سازد. نقش مهمی برای مشارکت روسیه برای همکاری در چارچوب شورای دولت‌های دریای بالتیک در نظر گرفته شده است. روسیه خواهان آشکارکردن بیشتر ظرفیت پروژه «ابعاد شمالی» و شرکای آن به عنوان یکی از برنامه‌های تعامل منطقه‌ای در اروپای شمالی است.

۷۲. فدراسیون روسیه به برقراری روابط متقابل سودمند با ایالات متحده آمریکا، با توجه به مسئولیت ویژه دو دولت در قبال ثبات راهبردی جهانی و به طور کلی وضعیت امنیت بین‌المللی و همچنین وجود ظرفیت‌های قابل توجه در همکاری‌های تجاری-سرمایه‌گذاری، علمی-فناوری و دیگر همکاری‌ها علاقمند است. روسیه بر این باور است که توسعه گفتگوی تدریجی و قابل پیش‌بینی با آمریکا چه در موضوع روابط دوجانبه، چه در موضوعات حائز اهمیت جهانی، تنها بر اساس برابری، احترام متقابل به منافع و عدم

مداخله در امور داخلی یکدیگر امکانپذیر است. روسیه اعمال قضایی برون‌مرزی آمریکا را توسط دستگاه قضایی این کشور خارج از قوانین بین‌المللی به رسمیت نمی‌شناسد، تلاش‌های این کشور را برای اعمال فشار سیاسی، اقتصادی یا هر نوع اعمال فشار دیگری نمی‌پذیرد و حق واکنش شدید به هرگونه اقدام خصمانه‌ای را، از جمله از طریق تحکیم دفاع ملی و اتخاذ تدابیر متقابل یا نامتقارن برای خود محفوظ می‌داند.

۷۳. روسیه در زمینه کنترل تسلیحات با در نظر گرفتن لازم‌ارتباط و به هم پیوستگی ناگسستگی بین ابزار راهبردی تهاجمی و دفاعی، و ضرورت چندجانبه‌دانه به روند خلع هسته‌ای خواهان همکاری سازنده با آمریکا است. فدراسیون روسیه بر این باور است که مذاکرات درباره کاهش بیشتر تسلیحات تهاجمی راهبردی تنها با در نظر گرفتن همه عوامل موثر بر ثبات راهبردی جهانی امکانپذیر است. روسیه ایجاد سیستم جهانی سامانه دفاع موشکی آمریکا را به مثابه تهدید برای امنیت ملی خود در نظر می‌گیرد و حق اتخاذ اقدامات متقابل متناسب را برای خود محفوظ می‌داند.

۷۴. روسیه انتظار دارد آمریکا در اقدامات خود در عرصه جهانی دقیقاً به هنجارهای حقوق بین‌المللی و قبل از همه به قوانین مندرج در منشور سازمان ملل متحد متعهد باشد.

۷۵. فدراسیون روسیه برای برقراری روابط با کانادا بر اساس احترام متقابل به منافع یکدیگر و مبتنی بر انبوهی از تجربه همکاری‌ها از جمله در قطب شمال آماده است.

۷۶. روسیه خط مشی‌ای را دنبال می‌کند که بر حفظ صلح، ثبات و همکاری بین‌المللی سازنده در قطب شمال متمرکز شده است. فدراسیون روسیه بر کفایت پایه حقوقی-پیمانی بین‌المللی موجود برای حل و فصل موفق تمام مسائلی که در منطقه روی می‌دهد از طریق مذاکره، از جمله در مورد تعیین حدود مرزی خارجی فلات قاره در اقیانوس منجمد شمالی اتکا دارد. روسیه بر این باور است که دولت‌های قطب شمال مسئولیت‌های خاصی در قبال توسعه پایدار منطقه به عهده دارند و در این رابطه خواستار تقویت تعامل در قالب شورای قطب شمال، پنج کشور ساحلی قطب شمال، و همچنین شورای منطقه بارنتز/قطب اروپا می‌باشد. روسیه با هرگونه تلاشی که در پی وارد کردن عناصری از سیاست رویارویی و برخورد نظامی در قطب شمال و به طور کلی سیاسی کردن تعامل بین‌المللی در منطقه باشد به شدت مخالف است. استفاده از مسیر دریایی شمال به عنوان ارتباطات حمل و نقل ملی روسیه در قطب شمال، و همچنین استفاده از آن برای پیشبرد ترابری ترانزیتی میان اروپا و آسیا از اهمیت زیادی برخوردار است.

۷۷. فدراسیون روسیه همچنان به حفظ و گسترش حضور خود در قطب شمال، از جمله بر اساس بهره‌گیری موثر از سازوکارها و روش‌های لحاظ‌شده در پیمان قطب شمال که در تاریخ ۱ دسامبر ۱۹۵۹ منعقد شده است، ادامه خواهد داد.

۷۸. روسیه تحکیم موقعیت خود را در منطقه آسیا-اقیانوس آرام و فعال کردن روابط با دولت‌های واقع در این منطقه را از نظر راهبردی به عنوان جهت‌گیری مهم سیاست خارجی خود مورد بررسی قرار می‌دهد، که این جهت‌گیری موجب تعلق و پیوند روسیه به این منطقه ژئوپولیتیکی به سرعت در حال توسعه می‌شود. روسیه به حضور فعال در فرآیندهای همگرایی در منطقه آسیا-اقیانوس آرام، استفاده از قابلیت‌های آن برای اجرای برنامه‌های توسعه سیاسی-اقتصادی سیبری و خاور دور، و همچنین به ایجاد یک معماری جامع، باز، شفاف و برابر از امنیت و همکاری بر اساس اصول جمعی علاقمند است.

۷۹. روسیه تقویت بیشتر موقعیت سازمان همکاری شانگهای را در امور منطقه‌ای و جهانی و افزایش اعضای آن مهم می‌داند و خواستار تشدید ظرفیت سیاسی و اقتصادی سازمان همکاری شانگهای، انجام اقدامات عملی در چارچوب آن برای کمک به تحکیم اعتماد متقابل شراکت در آسیای مرکزی، و همچنین افزایش تعامل با دولت‌های عضو سازمان همکاری شانگهای، اعضای ناظر این سازمان و شرکای گفتگوی سازمان همکاری شانگهای می‌باشد.

۸۰. روسیه درصدد تقویت شراکت گفتمانی جامع و بلندمدت با اتحادیه دولت‌های آسیای جنوب شرقی (آسه آن) و ارتقای آن در سطح شراکت راهبردی است. تلاش در این راستا با افزایش اثرگذاری بر سازوکارهایی از قبیل نشست آسیای شرقی، که عرصه مناسبی برای گفتگوی راهبردی رهبران دولت‌ها در رابطه با موضوعات مفهومی تأمین و تجهیز منطقه آسیا-اقیانوس آرام است، انجمن منطقه‌ای آسه آن در امور امنیت، و همچنین نشست وزرای دفاع دولت‌های عضو آسه آن با شرکای گفتگو تقویت خواهد شد.

۸۱. روسیه خواستار همکاری اقتصادی وسیع و متقابل سودمند، از جمله با استفاده از ظرفیت انجمن «همکاری اقتصادی آسیا-اقیانوس آرام» است.

۸۲. روسیه مایل به شکل‌گیری شراکت اقتصادی مشترک، باز و غیرتبعیض‌آمیز است، یعنی فضایی برای توسعه مشترک دولت‌های عضو اتحادیه دولت‌های آسیای جنوب شرقی، سازمان همکاری شانگهای و اتحادیه اقتصادی اوراسیا در راستای تأمین فرآیندهای همگرایی در مناطق آسیا-اقیانوس آرام و اوراسیا.

۸۳. روسیه انجمن «آسیا-اروپا» و کنفرانس تعامل و اقدامات جهت اعتمادسازی در آسیا را به عنوان سازوکارهای خواستار توسعه همکاری عملی چندوجهی با دولت‌های منطقه آسیا-اقیانوس آرام در نظر می‌گیرد و حضور فعالی در فعالیت این ساختارها خواهد داشت.

۸۴. روسیه افزایش شراکت جامع، برابر، قابل اعتماد و تعامل راهبردی با جمهوری خلق چین و توسعه فعال همکاری با آن را در تمام زمینه‌ها ادامه می‌دهد. همسانی رویکردهای اصولی دو دولت نسبت به حل و فصل موضوعات کلیدی سیاست جهانی توسط روسیه به عنوان یکی از اجزای زیربنایی ثبات منطقه‌ای و جهانی تلقی می‌شود. بر این اساس، روسیه تعامل سیاست خارجی با چین را در جهات گوناگون، از جمله مقابله با چالش‌ها و تهدیدهای نوین، حل و فصل مسائل دیرینه منطقه‌ای و جهانی، همکاری در سازمان‌های بین‌المللی و اتحادیه‌های چندجانبه توسعه خواهد داد.

۸۵. روسیه خواستار تعمیق بیشتر شراکت راهبردی برخوردار از امتیازات خاص با جمهوری هند، بر اساس همسانی اولویت‌های سیاست خارجی، دوستی تاریخی و اعتماد متقابل عمیق، و همچنین خواهان استحکام تعامل در موضوعات مبرم بین‌المللی و تحکیم روابط دوجانبه متقابل سودمند در تمام زمینه‌ها، و قبل از همه در حوزه اقتصادی-تجاری، با تمرکز بر اجرای برنامه‌های همکاری بلندمدت و مورد تأیید طرفین است.

۸۶. روسیه ادامه توسعه بیشتر سازوکار همکاری موثر، سیاست خارجی متقابل سودمند و همکاری عملی در قالب (ریک) (روسیه، هند و چین) را ضروری می‌داند.

۸۷. روسیه قصد دارد روابط دوستانه دیرینه خود را با مغولستان تحکیم بخشد.

۸۸. فدراسیون روسیه خط مشیء برقراری روابط بر اساس حسن همجواری و تحقق همکاری متقابل سودمند با ژاپن را به منظور تأمین ثبات و امنیت در منطقه آسیا-اقیانوس آرام ادامه می‌دهد.

۸۹. روسیه علاقمند به حفظ روابط دوستانه دیرینه خود را با جمهوری دموکرات خلق کره و جمهوری کره است، و برای کاستن از سطح تقابل‌ها و تخفیف تنش‌ها در شبه جزیره کره و همچنین به منظور آشتی و توسعه همکاری بین دو کره از طریق گفتگوی سیاسی خواهد کوشید. روسیه همواره خواستار وضعیت غیرهسته‌ای شبه جزیره کره بوده و به هر طریقی به غیرهسته‌ای شدن آن کمک خواهد کرد، با تکیه بر این اصل که وسیله حصول این هدف مذاکرات شش‌جانبه است. فدراسیون روسیه به کاربست مساعی به منظور تشکیل سازوکاری برای حفظ صلح و امنیت در شمال شرقی آسیا ادامه خواهد داد و همچنین تدابیری را برای گسترش تعامل اقتصادی در منطقه اتخاذ خواهد کرد.

۹۰. روسیه به طور پیگیر در پی تعمیق شراکت راهبردی همه‌جانبه با جمهوری سوسیالیستی ویتنام و همچنین گسترش همکاری چندجانبه با جمهوری اندونزی، پادشاهی تایلند، جمهوری سنگاپور، مالزی و دیگر دولت‌های منطقه آسیا-اقیانوس آرام می‌باشد.

۹۱. روسیه به توسعه تعامل با استرالیا و زلاندنو در موضوعاتی که معرف منافع مشترک هستند و همچنین به حمایت از روابط و تماس‌های منظم با دولت‌های بخش جنوبی اقیانوس آرام ادامه می‌دهد.

۹۲. روسیه همچنان سهم قابل ملاحظه‌ای را در تثبیت اوضاع در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا ادا می‌کند، از تلاش‌های جمعی در جهت خنثی کردن تهدیدهای ناشی از گروه‌های تروریستی بین‌المللی حمایت خواهد کرد، و سیاست پیگیری را برای حل و فصل سیاسی-دیپلماتیک مناقشات دولت‌های این منطقه بر اساس احترام به حاکمیت و تمامیت ارضی آنها، حق تعیین سرنوشت خود توسط خود آن‌ها و بدون مداخلات خارجی دنبال خواهد کرد. روسیه به عنوان عضو دائم شورای امنیت بین‌الملل سازمان ملل متحد و یکی از میانجیگران بین‌المللی شرکت‌کننده در «کوارتت» یا صلح خاورمیانه، تلاش‌هایی را بر مبنای حقوق بین‌الملل در جهت دستیابی به حل و فصل جامع، عادلانه و پایدار مناقشه عربی-اسرائیلی در همه ابعاد آن ادامه خواهد داد.

۹۳. روسیه طرفدار حل و فصل سیاسی اوضاع سوریه و تعیین آینده این کشور توسط مردم سوریه بر اساس مفاد اعلامیه ۳۰ جولای ۲۰۱۲ ژنو، بیانیه‌های گروه بین‌المللی حمایت از سوریه و قطعنامه‌های مرتبط شورای امنیت سازمان ملل متحد است. روسیه از وحدت، استقلال و تمامیت ارضی جمهوری عربی سوریه، به عنوان دولتی سکولار، مردم‌سالار و تکرنگر حمایت می‌کند، که نمایندگان همه گروه‌های قومی مذهبی آن، در صلح و امنیت زندگی خواهند کرد و از حقوق و فرصت‌های برابر بهره‌مند خواهند شد.

۹۴. روسیه خط مشی توسعه همه‌جانبه همکاری با ج.ا. ایران را دنبال می‌کند و همچنین در اجرای مداوم توافق جامع هسته‌ای ایران بر اساس قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد مصوب ۲۰ جولای ۲۰۱۵، متناسب با تصمیمات شورای حکام آژانس انرژی اتمی می‌کوشد و به طور همه‌جانبه‌ای به این روند مساعدت می‌نماید.

۹۵. روسیه در نظر دارد در ادامه، روابط دوجانبه با دولت‌های خاورمیانه و شمال آفریقا را از جمله با استفاده از سازوکار تعامل وزرای امور خارجه در قالب انجمن همکاری روسیه-عربی توسعه دهد، و گفتگوی راهبردی با شورای همکاری کشورهای عرب خلیج فارس را دنبال نماید.

۹۶. روسیه از امکان حضور خود در سازمان همکاری‌های اسلامی به عنوان عضو ناظر، به منظور گسترش بیشتر تعامل با کشورهای جهان اسلام و توسعه شراکت با آنها در امور گوناگون استفاده خواهد کرد.

۹۷. حفظ اوضاع بی‌ثبات در جمهوری اسلامی افغانستان در شرایطی که بخش اعظم یگان‌های نظامی بین‌المللی از این کشور خارج شده‌اند، تهدید جدی برای امنیت روسیه و دیگر کشورهای عضو جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع به دنبال دارد. فدراسیون روسیه در تعامل با جمهوری اسلامی افغانستان و با دیگر دولت‌های ذی‌نفع و با استفاده از ظرفیت سازمان ملل متحد، جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، سازمان پیمان امنیت جمعی، سازمان همکاری‌های شانگهای و دیگر ساختارهای بین‌المللی به طور مداوم تلاش‌هایی را به منظور حل و فصل سریع مسائل این کشور ضمن احترام به حقوق و منافع قانونی تمامی گروه‌های قومی ساکن در آن، بازسازی پس از جنگ این کشور به عنوان یک کشور مستقل، صلح‌دوست و یک دولت بی‌طرف و برخوردار از یک نظام سیاسی و اقتصادی پایدار به کار خواهد بست. بخش جدایی‌ناپذیر چنین تلاش‌هایی، پیاده‌سازی تدابیر جامع برای کاهش سطح تهدیدهای تروریستی برخاسته از خاک افغانستان که بر علیه دیگر کشورها از جمله دولت‌های همسایه با افغانستان صورت می‌گیرد، و همچنین اجرای تدابیری به منظور نابودی یا کاهش محسوس تولید غیرقانونی و قاچاق مواد مخدر می‌باشد. روسیه طرفدار افزایش بیشتر تلاش‌های بین‌المللی تحت نظارت سازمان ملل متحد و با هدف کمک به جمهوری اسلامی افغانستان و دولت‌های همسایه با آن در مقابله با این چالش‌هاست.

۹۸. روسیه تقویت همه‌جانبه روابط با دولت‌های امریکای لاتین و حوزه کارائیب را با توجه به نقش روزافزون این منطقه در امور جهانی دنبال خواهد کرد. روسیه در صدد تقویت روابط با شرکای خود در امریکای لاتین در چارچوب انجمن‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و گسترش همکاری با ساختارهای همگرایی و نهادهای چندجانبه‌ی امریکای لاتین و حوزه کارائیب، به‌ویژه با جامعه کشورهای امریکای لاتین و کارائیب، بازار مشترک امریکای جنوبی، اتحادیه دولت‌های امریکای جنوبی، نظام همگرایی امریکای مرکزی، اتحاد بولیواری برای مردم امریکای ما، اتحاد اقیانوس آرام و جامعه کارائیب خواهد بود.

۹۹. روسیه تعامل چندوجهی با دولت‌های آفریقایی را به صورت دوجانبه و چندجانبه و از طریق تکمیل گفتگوی سیاسی و توسعه روابط اقتصادی-تجاری متقابلاً سودمند، افزایش همکاری همه‌جانبه در منافع مشترک افزایش خواهد داد و در پیشگیری از مناقشات منطقه‌ای و موقعیت‌های بحرانی، و همچنین کمک به حل و فصل مسائل پس از جنگ در آفریقا مساعدت خواهد کرد. توسعه روابط شراکت‌آمیز با اتحادیه آفریقا و سازمان‌های شبه منطقه‌ای، عنصر مهم پیشرفت در این راستا محسوب می‌شود.

فصل پنجم. شکل‌گیری و اجرای سیاست خارجی فدراسیون روسیه

۱۰۰. رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه مطابق با قانون اساسی فدراسیون روسیه و قوانین فدرال، جهات عمده سیاست خارجی دولت را تعیین و سیاست خارجی کشور را رهبری می‌کند و به عنوان رئیس دولت، نمایندگی فدراسیون روسیه را در روابط بین‌المللی بر عهده دارد.

۱۰۱. شورای فدراسیون مجلس فدرال فدراسیون روسیه و دومای دولتی مجلس فدرال فدراسیون روسیه در چارچوب اختیارات خود قانونی بودن خط مشی سیاست خارجی کشور و اجرای تعهدات بین‌المللی فدراسیون روسیه را تضمین می‌کند و همچنین موجبات افزایش کارآمدی دیپلماسی پارلمانی را فراهم می‌آورد.

۱۰۲. دولت فدراسیون روسیه اقداماتی را برای اجرای سیاست خارجی کشور به عمل می‌آورد.

۱۰۳. شورای امنیت فدراسیون روسیه شکل‌گیری جهات عمده سیاست خارجی و نظامی دولتی، پیش‌بینی، شناسایی، تحلیل و ارزیابی تهدیدهای امنیت ملی، تدارک پیشنهادهای برای رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه درباره اتخاذ تدابیر اقتصادی ویژه به منظور تأمین امنیت ملی، بررسی موضوعات همکاری بین‌المللی در زمینه امنیت ملی، هماهنگی فعالیت نهادهای فدرال قوه مجریه و نهادهای اجرایی واحدهای فدراسیون روسیه در رابطه با اجرای تصمیمات اخذشده توسط رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه در زمینه تأمین امنیت ملی را محقق می‌نماید.

۱۰۴. وزارت امور خارجه فدراسیون روسیه استراتژی کلی سیاست خارجی فدراسیون روسیه را طراحی و پیشنهادات مربوطه را به رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه ارائه می‌کند و همچنین خط مشی سیاست خارجی فدراسیون روسیه را بر طبق قانون اساسی فعلی و فرمان شماره ۶۰۵ رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه در ۷ می ۲۰۱۲ و همچنین هماهنگی فعالیت نهادهای فدرال قوه مجریه را در زمینه روابط بین‌المللی و همکاری بین‌المللی مطابق فرمان شماره ۱۴۷۸ رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه در ۸ نوامبر ۲۰۱۱ «درباره نقش هماهنگ‌کننده وزارت امور خارجه فدراسیون روسیه در پیشبرد خط مشی واحد سیاست خارجی فدراسیون روسیه» به اجرا می‌گذارد.

۱۰۵. آژانس فدرال در امور جامعه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، هموطنان مقیم خارج از کشور و در رابطه با همکاری بشردوستانه بین‌المللی، وزارت امور خارجه فدراسیون روسیه را در اجرای خط مشی

واحد سیاست خارجی فدراسیون روسیه در رابطه با هماهنگی مقررات وضع شده برای برنامه‌های مرتبط با حوزه همکاری بشردوستانه بین‌المللی یاری می‌دهد.

۱۰۶. واحدهای تشکیل‌دهنده فدراسیون روسیه روابط اقتصادی خارجی و بین‌المللی را مطابق قانون اساسی فدراسیون روسیه، قانون شماره ۴ فدرال مصوب ۴ نوامبر ۱۹۹۹ «درباره هماهنگی روابط اقتصادی خارجی و بین‌المللی واحدهای فدراسیون روسیه» و بر اساس دیگر آیین‌نامه‌های قانونی تحقق می‌بخشند. وزارت امور خارجه فدراسیون روسیه و دیگر نهادهای فدرال قوه مجریه به نهادهای دولتی واحدهای فدراسیون روسیه مساعدت حقوقی و قانونی کارشناسی لازم را برای توسعه روابط اقتصادی خارجی و بین‌المللی، سازماندهی و هدایت مذاکرات و اجرای این توافقات ارائه می‌دهد و همچنین از حقوق و منافع قانونی فدراسیون روسیه در دولت‌های خارجی دفاع می‌کند، ضمناً در این راستا از امکان شورای رهبران واحدهای فدراسیون روسیه وابسته به وزارت امور خارجه فدراسیون روسیه استفاده می‌نماید. توسعه همکاری منطقه‌ای و مرزی منبع ارزشمند و مهمی در روابط دوجانبه با مناطق و دولت‌های مرتبط در حوزه‌های اقتصادی-تجاری، انسانی و سایر زمینه‌ها محسوب می‌شود.

۱۰۷. نهادهای فدرال قوه مجریه در فراهم‌سازی و تدارک تصمیمات سیاست خارجی به طور دائم با شوراهای مجلس فدرال فدراسیون روسیه، احزاب سیاسی روسیه، سازمان‌های غیردولتی، جوامع کارشناسی و علمی، انجمن‌های فرهنگی-انسانی، محافل کسب و کار و رسانه‌های گروهی تعامل دارد و موجبات حضور آنها را در همکاری‌های بین‌المللی فراهم می‌آورد. دخالت گسترده نهادهای جامعه مدنی در روند سیاست خارجی با عملکرد جهانی و روندهای توسعه روسیه سازگار بوده و پاسخگوی وظیفه شکل‌گیری ماهیت توافقی سیاست خارجی کشور است و به اجرای موثر آن کمک می‌کند.

۱۰۸. برای تأمین اعتبار اقدامات سیاست خارجی، امکان جذب سرمایه‌های غیربودجه‌ای داوطلبانه در قالب مشارکت خصوصی-دولتی وجود دارد.

پایان/

موسسه مطالعات ایران و اوراسیا